

Wymagania edukacyjne - geografia kl. 8

dział	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Azja	☐ wskazać na mapie umowną granicę między Europą a Azją; ☐ odczytać z mapy współrzędne geograficzne skrajnych punktów Azji. ☐ opisać, na podstawie klimatogramu roczny przebieg temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym monsunowym; ☐ wyjaśnić, dlaczego podstawą wyżywienia mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej jest ryż. ☐ wyjaśnić, w jaki sposób dochodzi do powstawania trzęsień ziemi; ☐ zdefiniować tsunami; ☐ wskazać na mapie obszar określany jako pacyficzny pierścień ognia. ☐ opisać na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne Japonii; ☐ wymienić podstawowe grupy produktów wytwarzanych w Japonii. ☐ opisać, na podstawie mapy, zróżnicowanie przestrzenne gęstości zaludnienia w Chinach. ☐ opisać przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Indii na podstawie mapy; ☐ opisać	☐ obliczyć rozciągłość południkową Azji; ☐ opisać konsekwencje dużej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Azji. ☐ porównać warunki klimatyczne w klimacie zwrotnikowym suchym i klimacie zwrotnikowym monsunowym; ☐ wyjaśnić różnice w wilgotności powietrza podczas monsunu letniego i zimowego. ☐ opisać, na podstawie mapy tematycznej, rozmieszczenie płyt litosfery; ☐ wyjaśnić związek między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami. ☐ uzasadnić, że Japonia jest obecnie jedną z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata. ☐ podać najważniejsze czynniki rozmieszczenia ludności w Chinach; ☐ wymienić kierunki rozwoju gospodarczego Chin ☐ podać przykłady czynników utrudniających i ułatwiających rozwój społeczno-gospodarczy Indii; ☐ dokonać charakterystyki wybranych przemian gospodarczych w Indiach. ☐ opisać wielkość i rozmieszczenie złóż ropy naftowej na Bliskim Wschodzie; ☐ wyjaśnić znaczenie zasobów ropy naftowej dla gospodarek państw bliskowschodnich.	☐ przywołać przykłady skrajnych wartości zjawisk geograficznych w Azji, w szczególności w odniesieniu do: ukształtowania terenu, klimatu, sieci rzecznej, gęstości zaludnienia oraz wartości PKB. ☐ wyjaśnić mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego; ☐ opisać zastosowanie ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej ☐ zidentyfikować prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk sejsmicznych i wulkanicznych w odniesieniu do płyt litosfery; ☐ wymienić negatywny wpływ trzęsień ziemi i tsunami na życie człowieka. ☐ opisać warunki przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz określić ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju ☐ wymienić i wyjaśnić dawne, obecne oraz przyszłe wyzwania demograficzne Chin; ☐ zaprezentować główne kierunki rozwoju gospodarczego Chin w XXI w. ☐ wyjaśnić wyjątkowość struktury społecznej w Indiach; ☐ ocenić rolę czynników społecznych, w tym kontrastów dla rozwoju gospodarczego Indii. ☐ dokonać ogólnej charakterystyki kultury Bliskiego Wschodu ze szczególnym uwzględnieniem struktury religijnej; ☐ ocenić wpływ czynników społecznych na poziom i tempo rozwoju gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie	☐ uzasadnić na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych; ☐ wyjaśnić zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Azji ☐ wykazać związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej ☐ opisać sposoby zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi i tsunami; ☐ analizować możliwości przewidywania niebezpiecznych zjawisk sejsmicznych oraz zapobiegania ich skutkom. ☐ ocenić wpływ warunków przyrodniczych i społeczno-kulturowych na rozwój gospodarczy Japonii ☐ wyjaśnić cele, zasady oraz dokonać oceny polityki jednego dziecka ☐ szeregować czynniki rozwoju gospodarczego Indii według ich znaczenia dla sytuacji ekonomicznej kraju i jego mieszkańców; ☐ wyjaśnić znaczenie przemysłu nowoczesnych technologii w rozwoju gospodarczym Indii. ☐ ocenić planowane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie	☐ podać przyczyny zróżnicowania gospodarczego państw Azji; ☐ proponować działania zmierzające do ograniczenia ubóstwa w najbardziej ubogich krajach Azji ☐ wyjaśnić, dlaczego opóźniający się monsun letni może być przyczyną wystąpienia klęski głodu. ☐ korzystać z nowoczesnych aplikacji informujących o wystąpieniu zjawisk sejsmicznych; ☐ podać podstawowe zasady zachowania podczas wystąpienia trzęsień ziemi. ☐ zdefiniować problemy mieszkańców Japonii związane m. in. z pogonią za sukcesem i dążeniem do maksymalizowania wydajności pracy. ☐ prognozować zmiany roli i znaczenia Chin w światowej gospodarce i polityce ☐ wskazać kierunki rozwoju społecznego Indii, które mogą mieć kluczowy wpływ na rozwój gospodarczy w przyszłości ☐ wykazać wieloaspektowość konfliktów obserwowanych na Bliskim Wschodzie; ☐ udowodnić funkcjonowanie stereotypowego postrzegania regionu Bliskiego Wschodu w świadomości wielu Europejczyków

	zmiany liczby ludności w Indiach. ☐ wskazać na mapie miejsca wybranych konfliktów na Bliskim Wschodzie; ☐ podać najważniejsze cechy odróżniające region Bliskiego Wschodu od innych regionów na świecie; ☐ wymienić najważniejsze cechy Islamu.			pragnących unowocześnić strukturę swojej gospodarki	
2. Afryka	☐ wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. ☐ nazwać główne masy powietrza i typy opadów występujące w Afryce; ☐ wymienić strefy klimatyczne-roślinne w Afryce. ☐ podać definicje terminów: Sahel, nomadowie, pustynnienie; ☐ wskazać na mapie region Sahelu ☐ pokazać położenie Kenii na mapie; ☐ nazwać walory przyrodnicze Kenii ☐ wskazać obszary nadwyżek i niedoborów wody ☐ określić wartości przyrostu naturalnego w Afryce ☐ nazwać główne surowce mineralne występujące w Afryce	☐ opisać charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. ☐ opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki; ☐ wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce ☐ określić warunki przyrodnicze charakterystyczne dla Sahelu ☐ wymienić kilka walorów turystycznych Kenii ☐ podać nazwy roślin uprawnych Afryki; ☐ wymienić sposoby gospodarowania w Afryce. ☐ przedstawić główne problemy Afryki; ☐ wskazać regiony głodu i niedożywienia w Afryce. ☐ wskazać regiony słabiej i lepiej rozwinięte gospodarczo w Afryce	☐ przedstawić główne cechy krajobrazów Afryki; ☐ wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki. ☐ opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki uwzględniając gospodarowanie człowieka w tej strefie; ☐ wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce określając przyczyny występujących różnic. ☐ wskazać sposoby tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu; ☐ wymienić przyczyny pustynnienia. ☐ wskazać rodzaje turystyki, jakie mogą być realizowane w Kenii. ☐ opisać problemy rolnictwa Afryki ☐ analizować przyczyny głodu i niedożywienia w Afryce. ☐ wskazać dziedziny gospodarki mogące rozwijać się współcześnie w Afryce.	☐ wyjaśnić zależności między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego Afryki; ☐ wykazać cechy świadczące o zróżnicowaniu środowiska przyrodniczego Afryki; ☐ nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy w Afryce. ☐ omówić cyrkulację mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej ☐ wyjaśnić wzajemne zależności między strefami klimatycznymi i roślinnymi; ☐ wskazać na mapie zasięgi występowania poszczególnych stref klimatyczno-roślinnych w Afryce. ☐ określić kierunki zmian sposobów tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu. ☐ określić znaczenie rozwoju turystyki dla państw Afryki. ☐ wyjaśnić przyczyny problemów rolnictwa w Afryce ☐ przedstawić sposoby rozwiązania problemu głodu i niedożywienia oraz	☐ scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnić ich pochodzenie; ☐ nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy Afryki i omówić ich specyfikę. ☐ wykazać specyfikę cyrkulacji mas powietrza nad Afryką; ☐ wskazać konsekwencje przyrodnicze i gospodarcze cyrkulacji mas powietrza w Afryce; ☐ porównać strefy klimatyczno-roślinne w Afryce pod względem możliwości ich zagospodarowania przez człowieka ☐ omówić przyczyny pustynnienia i wskazać sposoby zapobiegania temu procesowi. ☐ wskazać możliwe konsekwencje dla gospodarki i środowiska przyrodniczego Kenii związane z rozwojem turystyki. ☐ przedstawić przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność. ☐ przedstawić wskazane problemy

				ocenić ich skuteczność. ☐ omówić specyfikę gospodarki państw słabo i średnio rozwiniętych gospodarczo w Afryce; ☐ omówić uwarunkowania społeczne w Afryce	Afryki (konflikty, choroby). ☐ wskazać na przyczyny zróżnicowanego rozwoju państw Afryki.
3. Ameryki	☐ wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Południowej ☐ wskazać na mapie zasięg lasów i prerii w Kanadzie. ☐ zdefiniować pojęcia: cyklon tropikalny, huragan, tornado, powódź i wskazać na mapie regiony występowania tych zjawisk. ☐ scharakteryzować las równikowy ☐ wymienić wybrane nazwy grup, plemion rdzennej ludności Ameryki Północnej i Południowej; ☐ wskazać regiony, w których nadal żyją plemiona nie podlegające wpływom cywilizacji. ☐ wskazać wielkie miasta Ameryki Południowej i Północnej; ☐ zdefiniować pojęcie urbanizacji; ☐ wskazać na mapie megalopolis w Stanach Zjednoczonych. ☐ wymienić elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju; ☐ wyjaśnić	☐ opisać warunki naturalne Ameryki Północnej i Południowej. ☐ wymienić czynniki przyrodnicze wpływające na przesunięcie granicy lasów w Kanadzie. ☐ przedstawić konsekwencje katastrofalnych zjawisk przyrodniczych. ☐ przedstawić znaczenie lasu równikowego dla Ziemi. ☐ wskazać przyczyny zaniku rdzennej ludności obu Ameryk; ☐ zdefiniować pojęcia: Indianin, Kreol, Metys, Mulat, rasizm. ☐ wymienić problemy wielkich miast Ameryki Południowej; ☐ zdefiniować pojęcie dzielnica nędzy ☐ wymienić cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu; ☐ wymienić przyczyny marnowania żywności w Stanach Zjednoczonych.	☐ scharakteryzować cechy środowiska przyrodniczego regionu; ☐ scharakteryzować wody powierzchniowe Ameryki Południowej i Północnej ☐ wskazać przyczyny przekształcenia większości prerii w obszary rolnicze. ☐ określić warunki niezbędne do uformowania się cyklonu tropikalnego; ☐ wymienić przyrodnicze skutki powodowane przez huragany. ☐ przedstawić piętrowość roślinną lasu równikowego; ☐ wymienić przyczyny deforestacji Amazonii. ☐ scharakteryzować zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Północnej i Południowej; ☐ przedstawić problemy rdzennej ludności Ameryki. ☐ podać przyczyny i skutki urbanizacji pozornej; ☐ przedstawić cechy megalopolis. ☐ opisać warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych; ☐ na podstawie danych statystycznych określić pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej	☐ określić związki między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego Ameryki Północnej i Południowej. ☐ określić związki między obszarami uprawnymi i lasami a gospodarką Kanady ☐ przedstawić zależności między działalnością człowieka a intensyfikacją zjawisk katastrofalnych. ☐ określić związki między warunkami środowiska lasu równikowego a rozwojem gospodarczym tego regionu. ☐ wymienić i wskazać na mapie państwa Ameryki, w których rdzenni mieszkańcy stanowią znaczny odsetek społeczeństwa. ☐ wyjaśnić wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej i Północnej. ☐ przedstawić rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych.	☐ Przedstawić, korzystając z map tematycznych, prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Południowej. ☐ przedstawić historyczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i gospodarki leśnej w Kanadzie. ☐ ocenić skalę zagrożeń jakie stwarzają kataklizmy naturalne w Stanach Zjednoczonych. ☐ przedstawić szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej Brazylii. ☐ przedstawić historyczne zmiany sytuacji rdzennej ludności obu Ameryk; ☐ ocenić tendencje zmian w relacjach między ludnością rdzenną i napływową, występujące w różnych krajach obu Ameryk. ☐ przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej i Północnej. ☐ określić wpływ wielkich koncernów na gospodarkę Stanów Zjednoczonych i świata.

	pojęcie technopolia i podać przykład				
4. Australia i Oceania	☐wymienić elementy środowiska przyrodniczego Australii oraz Oceanii wpływające na specyfikę tych obszarów. ☐nazwać grupy ludności zamieszkujące Australię; ☐wskazać regiony koncentracji ludności w Australii. ☐wyjaśnić pojęcia: Antarktyda, Antarktyka, Arktyka; ☐wskazać na mapie Antarktydę, Antarktykę, Arktykę. ☐wymienić jedną polską stację badawczą funkcjonującą w Arktyce lub Antarktyce.	☐przedstawić wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii ☐wskazać najważniejsze działy gospodarki Australii; ☐omówić przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności Australii ☐podać cechy środowiska przyrodniczego Antarktyki. ☐opisać badania jakie są prowadzone na stacjach polarnych	☐wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii oraz wysp Oceanii ☐omówić relacje między rdzennymi mieszkańcami Australii a przybyszami z Europy; ☐scharakteryzować rolnictwo Australii. ☐wyjaśnić przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach podbiegunowych. ☐wskazać przyczyny zainteresowania człowieka obszarami polarnymi; ☐opisać warunki życia w polarnej stacji badawczej.	☐scharakteryzować klimat oraz roślinność Australii i wysp Oceanii. ☐wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii. ☐opisać działalność człowieka na obszarach podbiegunowych. ☐przedstawić historię odkryć polarnych.	☐podać przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i Oceanii oraz wyjaśnić ich pochodzenie. ☐wyjaśnić jak położenie Australii wpływa na gospodarkę tego kraju ☐wyjaśnić znaczenia Traktatu Antarktycznego dla środowiska przyrodniczego obszarów polarnych. ☐ocenić znaczenie badań polarnych dla gospodarki i nauki